

"A la idea d'arquitectura hi arribes amb el temps, i tot i així aquest concepte va evolucionant. M'agrada entendre-la a partir de l'home com a element dins l'univers, un biòtop on es desenvolupa un sistema del qual l'ésser humà és l'element central. Entenc l'arquitectura com tot un seguit d'intervencions artificials dins del context natural on es desenvolupen esdeveniments. Tanmateix, l'home no és l'actor principal, sinó un element més dins de l'engranatge de l'ecosistema. L'arquitectura ha de potenciar la relació de l'ésser humà amb l'entorn". Humanista i humil se'ns presenta en Domènec Rusca, arquitecte fill de Barcelona i resident a La Bisbal des de fa catorze anys.

Aquest canvi de residència, que valora molt positivament, no ha impedit al nostre convidat mantenir un contacte estret amb la capital catalana, on fins no fa gaire tenia el despatx. Aquesta experiència laboral a dues bandes li atorga un punt de vista privilegiat sobre els diferents tipus de clients: **"En el meu cas, el client principal és el particular procedent del veïnat. També rebo encàrrecs de promotors inversors, sense una estructura necessària per desenvolupar les gestions paral·leles al projecte. Jo m'encarrego de proporcionar-los aquests mitjans, la qual cosa converteix la meva situació en privilegiada".**

L'exemple d'en Domènec demostra que l'arquitecte no té per què limitar-se a dissenyar i projectar: **"Arribar a exercir aquestes funcions ha estat fruit de tot un procés. En acabar la carrera, el més habitual és situar-te com a professional lliberal, a la recerca de camins que et permetin desenvolupar la teva feina, que són molts. L'únic que cal és emprendre'ls, perquè és fàcil adonar-se que hi ha gent molt menys preparada que s'hi atreueix. Cal tenir en compte que actualment hi ha molta feina, i que potser fa cinc o sis anys la situació era diferent".** Els seus vint-i-cinc anys de trajectòria l'avalen: **"Les oscil·lacions s'han succeït de manera cíclica. En els moments de poca demanda, si ets un professional independent, t'has de valer dels recursos possibles. Llavors del que es tracta és d'experimentar amb les alternatives que la teva formació t'ofereix".** És més, sembla que el mercat està evolucionant cap a **"unes estructures que et permetin oferir els màxims serveis al client o bé un despatx especialitzat en una activitat molt concreta que puguis desenvolupar pel teu compte, fins i tot adreçada a altres estudis d'arquitectura".**

El mercat canvia, però també la societat pateix transformacions que s'haurien de reflectir en el model d'habitatge: **"El que passa és que hi ha uns estereotips que impedeixen a bona part de la societat reflexionar sobre la seva situació, alhora que donen una importància excessiva a allò que volen que el seu habitatge representi. Afortunadament, cada cop hi ha més clients que intueixen les necessitats sorgides dels nous models d'estructura familiar i que, per tant, es mostren oberts a noves propostes".**

Un altre canvi digne d'esment és el de la qualificació dels obrers de la construcció: **"Mentre sigui tan extraordinàriament fàcil esdevenir constructor, el problema persistirà. És evident que el nivell de pro-**

fessionalitat d'un tant per cent elevat de firmes constructores mitjanes i petites és molt baix. Malauradament, moltes vegades t'imposen un constructor determinat, sense cap opció d'escollir-lo tu, cosa que et fa molt difícil establir-hi un diàleg. La situació arriba al punt que t'has d'adaptar tu als mitjans del constructor". De la mateixa manera, reconeix l'existència **"d'excepcions: encara queda gent que treballa la construcció amb molta cura i s'implica en el projecte. D'aquest tipus de constructors, n'aprens molt, perquè són grans artesans que realment s'entusiasmen amb la feina".** I conclou que **"així com en altres sectors hi ha hagut una important reconversió industrial al llarg dels darrers trenta anys, ningú no s'ha atrevit a ficar-se en la construcció. Com a resultat, les empreses fan el que el client els demana de la manera que aquest ho vulgui, perquè disposen de la tecnologia necessària per fer-ho realitat. En aquest sentit, la petita i mitjana empresa encara estan molt endarrerides".**

El fet que el nostre interlocutor contracti estudiants en pràctiques li permet de jutjar si el col·lectiu dels arquitectes també s'ha transformat d'alguna manera en els últims anys: **"És interessant mantenir aquest tipus de relacions entre generacions. En síntesi, detecto que els estudiants vénen més estimulats pel que fa al disseny i una mica menys pel que fa a la tecnologia. Per exemple, eis costa molt fer càlculs d'estructures. De tota manera, com que la tendència a l'especialització és cada cop més evident, m'imagino que qui estigui especialment interessat en temes com aquest acabarà convertint-se en un bon calculista".** Quant a la **"faceta creativa"**, en Domènec valora molt positivament el fet que se la potènci més des de les aules: **"Hi ha qui diu que això va en detriment de l'habilitat de l'arquitecte per bellugar-se en el món laboral, però jo considero que els llicenciats ja tindran temps d'aprendre a vendre la seva obra, que aquesta és una qüestió molt personal. El que cal, sobretot, és tenir les idees molt clares perquè la primera fase d'una obra sigui factible, per oferir una imatge diàfana sobre el sistema constructiu que suportarà el projecte".**

Només pot parlar d'aquesta manera un home amb tanta experiència com el nostre protagonista: **"Al llarg del procés de construcció, l'obra és teva, mentre que, quan la lliures, les coses canvien. Tant és així que, si hagués de triar una de totes les que he fet, potser n'escolliria una de les que s'han quedat sobre el paper. Quan dissenyes, estàs constantment replantejant-te les coses, fins que arriba un moment en què has d'aturar-te, perquè si no, no l'acabaries mai, el projecte. Per això penso que, per a un arquitecte, l'obra més difícil hauria de ser la que projecta per a ell mateix. Jo he constatat que molts membres del meu col·lectiu, a l'hora d'escollir el seu propi hàbitat, són bastant afeccionats a buscar edificis antics i rehabilitar-los, de manera que ja s'estalvien un bon grapat de condicionants que ells mateixos s'imposarien".** No obstant això, en Domènec descriu el moment en què agafa el llapis com **"un dels més macos, la transmissió directa del cervell al paper blanc".**

“L’home no és l’actor principal, sinó un element més en l’engranatge de l’ecosistema. L’arquitectura ha de potenciar la relació de l’èsser humà amb l’entorn”

Domènec Rusca - La Bisbal d'Empordà (Baix Empordà)